RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 63.210 van 20 november 1996
in de zaak A. 70.040/IV-15.891.

In zake : Wendy COX,
wonende te SCHOTEN,
Alfons Verdijckstraat 37

tegen :

de v.z.w. TECHNICUM,
die woonplaats kiest bij
Advocaat W. HENDRICKX,
kantoor houdende te ANTWERPEN,
Van Breestraat 10, bus 1.

D E R A A D V A N S T A T E, IVe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Wendy COX op 25 juli 1996 heeft ingediend om de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van :

"1. de beslissing van de Inrichtende Macht van de Vrije Technische School Technicum dd. 12 juli 1996, meegedeeld met brief van 15 juli 1996, waarbij het verzoek van verzoekster tot het opnieuw bijeen roepen van de klasseraad ongegrond werd verklaard, en, voor zover als nodig :

2. de beslissing van de klasseraad van de Vrije Technische School Technicum, derde graad van het beroepssecundair onderwijs, onderverdeling : Schilder- en Decoratietechnieken, tweede leerjaar, dd. 19 april 1996, meegedeeld per brief van 30 april 1996, waarbij verzoekster werd afgewezen";

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de artikelen 17 en 18;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Eerste Auditeur R. VAN DER GUCHT;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 25 september 1996 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 15 oktober 1996;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter J. BORRET;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat K. MAENHOUT, die verschijnt voor verzoekster, en van Advocaat J. HENDRICKX, die loco Advocaat W. HENDRICKX verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het advies van Eerste Auditeur R. VAN DER GUCHT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Tijdens het schooljaar 1994-1995 is verzoekster leerlinge in het laatste jaar (tweede jaar van de derde graad) beroepssecundair onderwijs, afdeling "schilder- en decoratietechnieken", aan de Vrije Technische school Technicum te Antwerpen.

1.2. Op 30 juni 1995 beslist de delibererende klasseraad verzoekster niet geslaagd te verklaren en haar een C-attest te verlenen. Als reden wordt in de notulen geacteerd : "voldeed niet met de jury". Op verzoeksters eindrapport wordt opgemerkt : "Wendy is niet geslaagd. Helaas. Het onvoldoende is tot uiting gekomen bij de verdediging van de geïntegreerde proef beoordeeld door de jury".

1.3. Tegen deze beslissing brengt verzoekster de beroepsprocedure op gang die geregeld is in artikel 64 en volgende van het besluit van 13 maart 1991 van de Vlaamse Executieve betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs. Deze procedure loopt uit op de beslissing van 28 augustus 1995 van de inrichtende macht van de betrokken school dat er geen reden is om de delibererende klasseraad opnieuw samen te roepen met het oog op het nemen van een definitieve beslissing met betrekking tot verzoekster.

1.4. FIN CHAMP Met zijn arrest nr. 58.457, COX, van 6 maart 1996 schorst de Raad van State de tenuitvoerlegging van deze beslissing. Hij bevindt ernstig het annulatiemiddel volgens hetwelk er geen verslag van de jury aangesteld voor de beoordeling van verzoeksters geïntegreerde proef voorligt.

1.5. Op 16 april 1996 komt de jury voornoemd opnieuw samen : "teneinde haar negatief advies dd. 26 juni 1995 meer uitgebreid te motiveren".

Dat doet zij in volgende bewoordingen :

> "De geïntegreerde proef bestond onder meer uit het maken van een winkelinrichting.
> Unaniem kon worden vastgesteld dat deze winkelinrichting :
> a) uiterst slordig was

b) niet volledig af was
c) gebrekkig was zowel op technisch als op esthetisch vlak.

1. De vloerbedekking (linoleum) was niet sluitend aan de plinten en kleefde zelfs niet aan de ondergrond.
2. Het patineerwerk was slordig en was niet uitgevoerd volgens de voorgeschreven werkmethode.
3. Het behangwerk was onvoldoende omdat de naden te zichtbaar waren en soms over elkaar gekleefd.
4. Het lakken van de wanden was uiterst slordig. De verf was niet strak aangebracht en bevatte te veel stof.

Juffrouw Wendy COX werd uitgenodigd haar proef verder toe te lichten. Deze toelichting was absoluut onbestaande, minstens onvoldoende.
Zelfs de meeste elementaire vragen konden niet worden beantwoord. Er kon niet worden verklaard of geantwoord waarom bepaalde technieken werden gehanteerd, wat voordelen of nadelen van bepaalde technieken waren en waarom in haar werking een bepaalde (poging tot) techniek werd aangewend en geen andere techniek zoals het spuiten van een meerkleurige verf, het toepassen van een doorslijp techniek.
Hierdoor diende geconcludeerd te worden dat haar kennis op technologisch vlak absoluut onvoldoende was.
Bij unanimiteit werd er dan ook beslist een negatief advies uit te brengen".

1.6. Op 19 april 1996 komt de deliberererende klasseraad opnieuw samen. Deze kent een C-attest toe. De notulen vermelden :

"Synthese van de elementen die tot de beslissing hebben geleid.
Voorwerp : COX Wendy - einddeliberatie.
De klasseraad hoort Wendy COX en haar raadsman Mr. MAENHOUT.
Waarna de beraadslaging een aanvang neemt. Deze beraadslaging leidt tot de hiernavermelde overwegingen :
gelet op het negatieve advies van de jury

1. in de loop van het jaar werden in het logboek van Wendy COX (in haar bezit) de verschillende bemerkingen opgenomen over haar gebrekkige inzet en activiteit.
2. een van de leraars algemene vakken had in het jaar een gesprek met Wendy COX.

Tijdens dat gesprek bevestigde betrokkene dat de praktijkleraar haar had verwittigd dat haar 'hokje' (geïntegreerde praktijkproef) nooit zou klaar geraken. Een en ander werd bevestigd door deze praktijkleraar.

3. het agenda bevat nota's over de problemen rond Wendy COX mbt haar gebrek aan regelmaat en ijver.
4. de jury stelde tijdens de geïntegreerde proef diverse vragen ad hoc, die ze niet kon beantwoorden.
5. de toegekende punten voor praktijk betroffen de losse opdrachten, die aanleiding gaven tot behoorlijke quotering enerzijds en anderzijds de specifieke proefopdracht (geïntegreerde proef) die uiterst zwak was, zelfs ronduit slecht.

Besluit :
na overleg omtrent het geheel van alle in aanmerking komende elementen waaronder haar houding en gebrekkige werkzaamheid gedurende heel het jaar en in het bijzonder het gemotiveerd negatief advies van de jury, beslist de klasseraad een C-attest (onvoldoende) toe te kennen".

1.7. Bij schrijven van 26 april 1996 tekent verzoekster bij de voorzitter van de deliberende klasseraad tegen voornoemde beslissing bezwaar aan.

Ze doet haar recht op overleg met de voorzitter gelden en verzoekt hem minstens de klasseraad opnieuw samen te roepen.

1.8. Bij schrijven van 6 mei 1996 antwoordt de directeur en voorzitter van de deliberende klasseraad op de bezwaren van verzoekster.

In fine van zijn brief merkt hij op geen enkele reden te zien om de deliberende klasseraad opnieuw samen te roepen.

1.9. Bij brief van 13 mei 1996 tekent verzoekster tegen de klasseraadsbeslissing van 19 april 1996 èn tegen de weigering van de voorzitter de klasseraad opnieuw samen te roepen bezwaar aan bij de interne beroepscommissie.

1.10. Op 3 juli 1996 komt de interne beroeps-commissie opnieuw samen. Ze besluit unaniem dat er geen bruikbare nieuwe feiten voorhanden zijn en dat het niet zinvol is de delibererende klasseraad opnieuw samen te roepen.

1.11. Op 12 juli 1996 komt de inrichtende macht van de v.z.w. Technicum opnieuw samen. "Steunend op de argumentatie van de interne beroepscommissie" sluit ze zich aan bij het advies van die commissie, en besluit dat ze dan ook geen reden ziet om de delibererende klasseraad opnieuw samen te roepen.

2. Overwegende dat in haar annulatiemiddel nopens het gebrek aan deugdelijke motivering verzoekster met betrekking tot de motivering van de negatieve beoordeling van haar geïntegreerde proef door de jury betoogt dat de jury die negatieve beoordeling op 26 juni 1995 heeft uitgebracht, maar de motivering van die negatieve beoordeling pas op 16 april 1996 op papier heeft gezet "op basis van een eindwerk ("hokje") dat al lang niet meer bestond en was afgebroken, zodat niet eens de mogelijkheid bestond dat een en ander zou geverifieerd worden"; dat ze in hetzelfde verband nog stelt dat een videofilm die zij ter beschikking hield van de delibererende klasseraad en de interne beroeps-commissie, ervan kon getuigen dat haar eindwerk niet slechter of beter was dan dat van haar klasgenoten;

Overwegende dat in haar annulatiemiddel waarin ze schending aanvoert van het recht om gehoord te worden, verzoekster stelt dat de uitoefening van haar recht van verdediging onmogelijk is gemaakt doordat, toen de jury op 16 april 1996 haar negatieve beoordeling motiveerde, voornoemd "hokje" niet meer bestond, dus

niet meer bekeken kon worden, behalve dan op de videofilm van verzoekster;

Overwegende dat in haar annulatiemiddel waarin zij het redelijkheidsbeginsel en het beginsel van fair play geschonden noemt, verzoekster het onredelijk en strijdig met de fair play acht "meer dan 10 maanden na de 'vernietiging' van een eindwerk een leerlinge af te wijzen enkel en alleen voor een slechte prestatie in dit eindwerk";

3. Overwegende dat blijkens de in 1.6. gereproduceerde motivering van de beslissing van de deliberende klasseraad verzoekster niet "enkel en alleen" wegens haar slecht bevonden eindwerk is afgewezen, maar dat het dan toch wel zo is dat het ongunstig oordeel over haar eindwerk voor die afwijzing doorslaggevend blijkt te zijn geweest; dat de Raad dus aandacht dient te besteden aan de in 2. weergegeven rechtmatigheidsverwijten van verzoekster;

4. Overwegende dat de Raad deze verwijten in beginsel onontvankelijk zou dienen te verklaren wanneer verzoekster ze niet aan de verwerende partij kenbaar had gemaakt in de loop van de administratieve procedure die de leerling de gelegenheid biedt om bij de school zelf op te komen tegen een beslissing van de delibererende klasseraad, procedure geregeld in artikel 64 en volgende van het besluit van 13 maart 1991 van de Vlaamse Executieve betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs;

Overwegende dat in de loop van deze procedure verzoekster deze verwijten terdege kenbaar heeft gemaakt aan de verwerende partij; dat reeds in een brief

van 17 april 1996, dus vóór de vergadering van 19 april 1996 van de delibererende klasseraad, verzoeksters raadsman schreef "dat het resultaat van de geïntegreerde proef al lang niet meer bestaat, zodat verzoekster zich afvraagt hoe de vakjury over haar eindwerk opnieuw kon beraadslagen bijna 10 maanden na de eerste ondervraging"; dat in haar brief van 26 april 1996 aan de voorzitter van de delibererende klasseraad verzoekster die vraag hernam; dat in haar aan de interne beroepscommissie gericht bezwaarschrift van 13 mei 1996 verzoekster haar vraag opnieuw hernam en eraan toevoegde : "Ik houd ter beschikking van de interne beroepscommissie een videofilm die in mijn aanwezigheid kan bekeken worden en waarop alle eindwerken van mijn klas werden gefilmd en waarop U kan zien dat mijn "hokje" qua afwerking niet afwijkt van dit van mijn klasgenoten";

5. Overwegende dat de rechtmatigheidsverwijten afgeleid uit het vernietigd zijn van het hokje op het tijdstip van de motivering van de negatieve beoordeling van dat hokje ernstig zijn; dat het verzoekster daardoor onmogelijk is gemaakt zich terdege tegen die motivering te verweren; dat zij zich nog minder kan verweren tegen de overweging waarmee de inrichtende macht in haar beslissing van 12 juli 1996 die motivering voor deugdelijk wil doen doorgaan : "De concreetheid van de motiveringen van het advies toont duidelijk aan dat de juryleden op basis van hun eigen nota's, vaststellingen en geheugen heel goed in staat zijn geweest om dit negatief advies te formuleren"; dat men van verzoekster bezwaarlijk kan verwachten dat ze nota's zou weerleggen die niet eens worden overgelegd, vaststellingen zou tegenspreken die niet omschreven worden of aan de kwaliteit van het geheugen van juryleden zou doen twijfelen;

6. Overwegende dat het de vraag is hoe verzoeksters belangen gediend kunnen worden door een schorsing van de bestreden beslissingen op grond van de hierboven ernstig bevonden wettigheidsbezwaren;

Overwegende dat blijkens de uiteenzetting van haar moeilijk te herstellen ernstig nadeel verzoekster met haar vordering ernaar streeft alsnog zonder verder tijdverlies haar "einddiploma" te verkrijgen; dat de weigering van de verwerende partij om haar dat "einddiploma" -een "studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het secundair onderwijs", blijkens artikel 43 van meervermeld besluit van 13 maart 1991- toe te kennen op basis van haar prestaties voor het leerjaar 1994-1995 daarvoor in de weg staat; dat de schorsingsvordering van verzoekster dus maar zinvol is in zoverre ze op die weigering betrokken wordt;

Overwegende dat de zin van de schorsing van een weigeringsbeslissing is de verwerende partij ertoe te brengen de zaak opnieuw te onderzoeken en alzo mogelijk op haar weigering terug te komen;

Overwegende dat over verzoeksters voorstel om haar videofilm als bewijs te haren gunste te doen dienen, de interne beroepscommissie zich als volgt heeft uitgelaten :

> "Volgens de advokaat is er een nieuw element, namelijk een vio-opname van het werk van al de leerlingen, gemaakt door de ouders van Wendy. Deze opname wordt ter beschikking gesteld van de commissie. Uit de opname zou blijken dat er geen wezenlijk verschil is tussen het werk van Wendy en dat van de andere leerlingen. Op basis hiervan, en van haar eindresultaat van 64 % vraagt hij een nieuwe kans voor Wendy om te tonen dat zij de technieken wel

> beheerst. Het vorige werk is niet meer beschikbaar en gaf volgens hem aanleiding tot te veel discussie. ... De leden van de beroepscommissie vinden dat de video-opname geen wezenlijk nieuw element is. De opname kan klemtonen leggen op fouten en het geheel anders voorstellen. De opname kan bovendien de evolutie van het werk onmogelijk weergeven. Daarenboven beoordeelt de vakjury naast esthetische aspecten ook de technische aspecten, die niet altijd zichtbaar zijn op een video-opname. De maker van de opname is zeker ook niet onpartijdig te noemen.";

Overwegende dat normaliter de bewijsstukken nopens het afleggen van examens een behoorlijke tijd worden bewaard, met name met het oog op gebeurlijke betwistingen; dat te dezen er een betwisting was, die reeds inging op 1 juli 1995, toen de vader van verzoekster de schooldirecteur schriftelijk vroeg de beslissing van de delibererende klasseraad te herroepen; dat nu desalniettemin de verwerende partij het toch verantwoord vond verzoeksters "hokje" te vernietigen, zij het aan zichzelf moet wijten dat, om verzoekster enigermate in staat te stellen zich te verweren tegen een, op de koop toe erg late, beoordeling van dat "hokje", de mogelijkheid niet wordt veronachtzaamd dat dan toch de video-opname waarover verzoekster beschikt, enig licht verschaft over de kwaliteit van het door haar gepresteerde werk;

Overwegende dat weliswaar de beroepscommissie terecht betoogt dat de video-opname onmogelijk de evolutie van verzoeksters werk kan weergeven; dat dit argument echter weinig relevant is als men het confronteert met de, sub 1.5. overgeschreven, redenen die de jury voor haar negatieve beoordeling heeft laten gelden; dat men er immers geen woord in aantreft met betrekking tot de "evolutie" van verzoeksters werk;

Overwegende, ten aanzien van de overweging van de beroepscommissie dat de maker van de video-opname zeker niet onpartijdig te noemen is, dat men aan dat euvel zou zijn ontkomen had de verwerende partij het onpartijdige "hokje" niet vernietigd en had ze het naleven van het voorschrift "Audiatur et altera pars" vergemakkelijkt door van meet af aan in plaats van welhaast een jaar nadien een gemotiveerd juryverslag voor te brengen;

Overwegende dat de conclusie is dat het zinvol is na te gaan of de videofilm waarover verzoek-ster beschikt, voor enig deugdelijk bewijsmateriaal kan zorgen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De debatten worden heropend.

Artikel 2.

Op dinsdag 10 december 1996, om 14.00 uur, zal de IVe kamer in aanwezigheid van het bevoegde lid van het Auditoraat en van de partijen de videofilm van de eindwerken van haar klas waarover Wendy COX beschikt, bekijken teneinde zich een oordeel te vormen over de deugdelijkheid van die film als bewijselement.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op twintig november 1900 zesennegentig, door de IVe kamer, die was samengesteld uit :

de H.	J. BORRET,	kamervoorzitter, voorzitter,
Mevr.	M.-R. BRACKE,	kamervoorzitter,
de H.	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	S. VAN AELST,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

S. VAN AELST. **J. BORRET.**